

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/27/2020
Identifikačné číslo spisu: 3019200328
Dátum vydania rozhodnutia: 02.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3019200328.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: S. Ď., bytom N., O.R. Z. XXX/XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 18. júna 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, o starobný dôchodok, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, z 28. mája 2020, č. k. 25Sa/33/2019-157, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 28. mája 2020, č. k. 25Sa/33/2019-157 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 18. júna 2019, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zmenil napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. XXX XXX XXXX X z 27. decembra 2018 vo veci prepočítania riadneho starobného dôchodku, nasledovne: „Podľa § 69 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 94 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávacieho nariadenia (ES) č. 883/2004 zamietla žiadosť žiadateľa o zvýšenie starobného dôchodku zo dňa 26. novembra 2018“.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 65, § 67, § 69 ods. 1,2, § 274 ods. 1 a 2 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v Tretej hlave Tretej časti SSP upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa Prvej hlavy Tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd po preskúmaní veci zistil, že správne konanie o prepočítanie a určenie novej výšky riadneho starobného dôchodku a vyplatenie rozdielu z pôvodnej a novej dôchodkovej dávky sa začalo podaním žiadosti dňa 28. novembra 2018. Bolo preukázateľne zistené, že predčasný starobný dôchodok bol žalobcovi priznaný od 3. decembra 2007. K tomuto dňu získal 43 rokov a 86 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 15 781 dní, z toho podľa právnych predpisov Českej republiky 25 rokov a 112 dní poistenia vo zvýhodnenej II. pracovnej kategórii. Podľa potvrdenia Českej správy sociálneho zabezpečenia žalobca vykonával zamestnanie zaradené do II. pracovnej kategórie do 31. decembra 1992. Sociálna poisťovňa rozhodla o zvýšení starobného dôchodku po získaní ďalších období dôchodkového poistenia rozhodnutiami zo 7. apríla 2011, 20. februára 2014, 24. marca 2015, 20. apríla 2016 a 17. marca 2017.

4. Ďalej uviedol, že sa nestotožnil so základnou žalobnou námietkou, ktorá sa týkala nezákonnosti správnu žalobou napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, nesúhlasom žalobcu s výpočtom sumy starobného dôchodku, nakoľko odpracoval viac rokov ako tvrdil prvostupňový správny orgán, pričom pracoval až do 25. apríla 2017, čím bola doba poistenia dlhšia. Správne orgány nezapočítali dobu dôchodkového poistenia od roku 2009 do roku 2017, resp. že nesprávne určili počet odpracovaných rokov, čím by sa zmenila základná výmera starobného dôchodku. Ďalšia námietka sa týkala neakceptovania zaradenia do II. pracovnej kategórie počas rokov 1967 až 1992. V neposlednom rade namietal, že pri určení výšky starobného dôchodku ho prvostupňový správny orgán považoval v rokoch 1994 až 1995 za SZČO, hoci v tomto období vykonával práce ako zamestnanec a nie ako SZČO. Žalobca žiadal prehodnotiť celý jeho nevýhodný stav, vykonať nový výpočet starobného dôchodku z celej doby odpracovaných rokov a zaradenie do II. pracovnej kategórie, určenie novej výšky starobného dôchodku a doplatiť finančný rozdiel za 3 roky spätne.

5. Správny súd vyhodnotil námietku týkajúcu sa započítania obdobia dôchodkového poistenia do roku 2017 za nedôvodnú. Ustálil, že na účely predčasného starobného dôchodku sa počíta len doba do podania žiadosti o predčasný starobný dôchodok. Obdobie, na ktoré žalobca poukazuje, získal až po priznaní predčasného starobného dôchodku. Za obdobia, ktoré získal po priznaní predčasného starobného dôchodku a ktoré sa na účely výpočtu sumy predčasného starobného dôchodku nevzťahujú, Sociálna poisťovňa zvýšila predčasný starobný dôchodok ďalšími rozhodnutiami, ktoré sú právoplatné. Žalobca tvrdil, že na rozdiel od konajúcich správnych orgánov Česká správa sociálneho zabezpečenia vypočítala odlišnú dobu dôchodkového poistenia, za ktorú požiadal o starobný dôchodok v podstate o jeden a pol roka neskôr, dňa 10. júna 2009. Za nedôvodnú vyhodnotil správny súd aj námietku zachovania nárokov vyplývajúcich z II. pracovnej kategórie podľa § 175 zákona č. 1200/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, ktoré sa v spojení s § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Z dôvodu, že v roku 2007 bol uplatnený právny nárok na predčasný starobný dôchodok, ustanovenie § 274 zákona o sociálnom poistení nebolo možné aplikovať bez ohľadu na to, že dovŕšením dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení sa predčasný starobný dôchodok stáva starobným dôchodkom (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/82/2012). Žalobca v správnej žalobe tvrdil, že správne orgány ho od 1. mája 1994 do 1. decembra 1995 nesprávne považovali za SZČO. Ako dôkaz o tom, že v tomto období bol zamestnancom, nepredložil. Z osobného listu dôchodkového poistenia vyplynulo, že poistený bol ako samostatne zárobkovo činná osoba. Výška odvádzaného poistného do Sociálnej poisťovne bola rovnaká tak pri SZČO, ako pri zamestnancovi. Správny súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu v zmysle § 190 SSP zamietol.

6. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 168 ods. 1 SSP a neúspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože neboli splnené podmienky pre jeho aplikáciu.

II.

7. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

8. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) ako aj to, že sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

9. K dôvodom podľa § 440 ods. 1 písm. g/ a h/ SSP uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom správnych orgánov, že počet odpracovaných rokov sa má počítať len k 3. decembru 2007, ale až do roku 2017, do roku, kedy reálne pracoval a bol dôchodkovo poistený, resp. poukazuje na odlišnú dobu odpracovaných rokov, ktorá mu bola vypočítaná Sociálnou poisťovňou a Českou správou sociálneho zabezpečenia. Ďalej tvrdil, že správne orgány neakceptovali dobu, ktorú odpracoval v II. pracovnej kategórii v rokoch 1967 až 1992 na účely vypočítania sumy starobného dôchodku, čím mal byť výpočet sumy starobného dôchodku odlišný a preto sa cíti byť poškodený na svojich právach. Ďalej tvrdil, že počas celého pracovného života bol vedený na účely dôchodkového poistenia ako zamestnanec a nikdy nie ako SZČO, čím mu bola vypočítaná nesprávna suma starobného dôchodku.

10. V kasačnej sťažnosti potvrdil, že od 3. decembra 2007 bolo v Slovenskej republike rozhodnuté o priznaní predčasného starobného dôchodku. Nárok na riadny starobný dôchodok vznikol 25. apríla 2011. Od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku, od 3. decembra 2007 do dovŕšenia dôchodkového veku - do 25. apríla 2011, chýbalo 1 239 dní. Po započítaní 10 817 dní dôchodkového poistenia poberá z Českej republiky starobný dôchodok podľa rozhodnutia Českej správy sociálneho zabezpečenia z 13. októbra 2010. Ku dňu 18. január 2019 poberá mesačný dôchodok vo výške 9 896 Kč. V Českej republike pracoval ako zamestnanec od 1. septembra 1964 do 30. apríla 1994. Za nesprávny považuje výpočet odpracovaných rokov v ČR a v SR v kalendárnych rokoch 1994 až 2006. Ku dňu priznania dôchodku získal 44 rokov a 86 dní obdobia dôchodkového poistenia. V Slovenskej republike pracoval od 1. januára 1994 do 3. decembra 2007 spolu 5 694 dní, t.j. 15 rokov a 216 dní. Započítané bolo len obdobie od 1. mája 1994 do 31. decembra 2006, t.j. celkovo odpracovaných 43 rokov a 86 dní dôchodkového.

11. Žalobca reálne pracoval do 25. apríla 2017. Skutočná doba odpracovaných rokov do roku 2017 je 53 rokov. Pre nepresnosti výpočtu výšky dôchodku po stránke matematickej aj právnej došlo v neprospech žalobcu ku skresleniu nároku na určenie výšky mesačného dôchodku v SR, čo má súvis aj s prijatým koordinačným nariadením Európskej únie podľa čl. 94 ods. 1 nariadenia EÚ č. 987/2009 a nariadenia Rady EHS č. 1408 č. 1408/71 po 1. máji 2010, v neprospech žalobcu.

12. V ďalších dôvodoch kasačnej sťažnosti sa vyjadril k zamestnaniam vykonávaným vo zvýhodnených pracovných kategóriách podľa zákona č. 100/1988 Zb., ktorý bol novelizovaný zákonom č. 355/1999 zo dňa 7. decembra 1999. Uviedol, že podľa § 175 nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023. V ďalšom citoval ustanovenie §175g ods. 1 uvedeného zákona a napádal nesprávny celkový výpočet odpracovaných rokov v ČR a SR splnené podmienky nároku na výplatu dôchodku kalendárne roky 1994 až 2006. Žalovaný mylne uvádza, že ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok k 3. decembru 2007 spolu s dobou poistenia získanou podľa právnych predpisov Českej republiky získal 15 781 dní, správne 16 341 dní obdobia dôchodkového poistenia, pričom sa rozhodujúce obdobie určilo podľa § 63 ods. 7 zákona o sociálnom poistení.

13. Žalobca vyslovil presvedčenie, že správne orgány a následne aj správny súd nevykonali úplne a vyčerpávajúcym spôsobom v lehote jej zákonom dokazovanie, a tak sa konanie vo veci dostalo vo dôkaznej núdze. Sociálna poisťovňa sa navrhnutými dôkazmi nezapodievala, čím došlo k porušeniu ustanovenia § 195 zákona o sociálnom poistení a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR. Na základe zvyšovania

dôchodku žalobca na základe nesprávnych podkladov sú výpočty ku škode žalobcu. Obdobne je to aj s činnosťou žalovaného z dôvodu platnosti nových právnych predpisov po 1. máji 2010 v spojení s nárokom na prepočítanie sumy dôchodku za obdobie od vzniku nároku na dôchodok do 30. apríla 2010 podľa nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 a za obdobie od 1. mája 2010 podľa nariadenia (ES) č. 883/2004. Žalobca po celú dobu bol v pracovnom pomere, resp. vykonával pracovné činnosti v jadrových elektrárnach. Výkon prác so zamestnávateľom Slovtepmont a.s. Partizánske vykonával bez prerušenia až do konca roku 2017. Priebežne bol generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva obchodnej spoločnosti Slovtepmont a.s. Partizánske. Dňa 15. mája 2017 bola obchodná spoločnosť zrušená. Počas celej doby bol vedený v obchodnej spoločnosti ako zamestnanec na rôznych funkciách a manažérskych funkciách.

14. K dôvodom podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP uviedol, že krajský súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Správny súd sa v odôvodnení na strane 3 odvolával a stotožnil s citáciou správneho orgánu. Žalobca je presvedčený, že Sociálna poisťovňa a následne aj súd nevykonali úplne a vyčerpávajúcim spôsobom v lehote jej zákonom stanovenej dokazovanie, a tak sa konanie vo veci dostalo do dôkaznej núdze. Sociálna poisťovňa sa dôkazmi žalobcu ani nezapodievala. Podľa rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV - ÚS 14/07 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/155/2014 odklon od ustálenej judikatúry musí súd dôkladne odôvodniť aj podľa § 139 ods. 3 Správneho súdneho poriadku.

15. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne aby zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil Sociálnej poisťovni, ústredie Bratislava na ďalšie konanie a žalobcovi priznal náhradu trov konania a trov kasačného konania.

III.

16. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním z 10. júla 2020 poukazujúc na správnosť skutkových zistení a náležité právne posúdenie veci. Zdôraznila, že k predmetu sporu, ako aj k námietkam žalobcu, uvádzaným v kasačnej sťažnosti sa písomne vyjadrila dňa 10. augusta 2019, pričom sa skutkových a právnych dôvodov v nich uvádzaných v celom rozsahu pridržiava.

17. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

18. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej nevyjadril.

V.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

20. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

24. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

25. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

26. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 18. júna 2019, Číslo: XXX XXX XXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zmenil prvostupňové správne rozhodnutie z 27. decembra 2018, Číslo: XXX XXX XXXX X tak, že podľa § 69 a § 274 zákona o sociálnom poistení a podľa čl. 94 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 987/2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávacieho nariadenia (ES) č. 883/2004 zamietla žiadosť pána S. Ď. o zvýšenie starobného dôchodku zo dňa 26. novembra 2018.

27. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

28. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

29. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 v súzťažnosti s čl. 2 ods. 2 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

30. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

31. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

32. Podľa § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. nárok na starobný dôchodok vzniká získaním 15 rokov obdobia dôchodkového poistenia a dosiahnutím dôchodkového veku.

33. Podľa § 69 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 310/2006 Z.z. poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok, nemá nárok na starobný dôchodok.

34. Podľa § 69 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 555/2007 Z.z. predčasný starobný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku je starobný dôchodok.

35. Podľa § 196 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb. Netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo skutočnosti známe z činnosti Sociálnej poisťovne.

36. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

37. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

38. Najvyšší súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu zameral svoju pozornosť k námietke sťažovateľa započítania obdobia dôchodkového poistenia do roku 2017.

A/ Z obsahu spisov a z obsahu podaní sťažovateľa vyplynulo, že sťažovateľ požiadal o predčasný starobný dôchodok na predpísanom tlačive dňa 07. decembra 2007 (žiadosť spísaná dňa 03. decembra 2007). Dávku predčasného starobného dôchodku žiadal priznať od 03. decembra 2007. Predčasný starobný dôchodok bol sťažovateľovi priznaný Sociálnou poisťovňou, ústredie rozhodnutím z 19. augusta 2008, Číslo XXX XXX XXXX X podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z.z. a podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov ich rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva od 3. decembra 2007. Prílohou rozhodnutia bol osobný list dôchodkového poistenia. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že k 03. decembru 2007 získal s dobou poistenia získanou podľa právnych predpisov Českej republiky 15 781 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo na účely výpočtu predčasného starobného dôchodku bolo 43,2357 rokov obdobia dôchodkového poistenia. Dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dosiahol dovŕšením 62 rokov veku, dňa 25. apríla 2011. Od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku, od 03. decembra 2007 do dovŕšenia dôchodkového veku, do 25. apríla 2011, sťažovateľovi chýbalo 1239 dní. Suma predčasného starobného dôchodku patriaca za obdobie dôchodkového poistenia získaná podľa právnych predpisov Slovenskej republiky sa podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 bola určená ako časť teoretickej sumy predčasného starobného dôchodku, ktorá zodpovedala pomeru obdobia dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky k úhrnu dôb poistenia získaných aj podľa právnych predpisov Českej republiky.

B/ Žalobca na predpísanom tlačive dňa 18. júna 2009 (žiadosť spísaná dňa 15. júna 2009) požiadal Sociálnu poisťovňu o starobný dôchodok, ktorý žiadal priznať od 15. júna 2009. Žiadosť bola Sociálnou poisťovňou zaslaná Českej právne sociálneho zabezpečenia v Prahe, ktorá rozhodnutím č. XXXXXXXXXXXX-152 z 13. októbra 2010 rozhodla o priznaní starobného dôchodku od 15. júna 2009. Pre výšku čiastočného dôchodku (k 15. júnu 2009) bola podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia rady (EHS) č. 1408/71 započítaná doba českého dôchodkového poistenia 10 817 dní a v slovenskom dôchodkovom poistení 5 524 dní, t.j. spolu 16 341 dní. V prílohe č. 1 k žiadosti o starobný dôchodok č. XXXXXXXXXXXX bol uvedený totožný prehľad dôb zamestnaní, poistení a iných činností, ako v prílohe č.

1 k žiadosti o predčasný starobný dôchodok z 3. decembra 2007. To znamená, že v období od 01. mája 1994 do 31. decembra 1995 opakovane uviedol výkon samostatne zárobkovo činnnej osoby - SZČO.

C/ Žiadosťou z 28. novembra 2018 požiadal o prepočítanie a určenie novej výšky riadneho starobného dôchodku a vyplatenie rozdielu z pôvodnej a novej dôchodkovej dávky.

39. Najvyšší súd vo vzťahu k prvému záveru krajského súdu uvádza, že sťažovateľ dovŕšil dôchodkový vek dovŕšením 62 rokov veku dňa XX. O. XXXX. Pred dovŕšením dôchodkového veku sa rozhodol od 3. decembra 2007 požiadať Sociálnu poisťovňu, ústredie o priznanie predčasného starobného dôchodku len podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Dávka predčasného starobného dôchodku mu bola od uvedeného dňa právoplatným rozhodnutím správneho orgánu priznaná a rozhodnutiami v neskorších kalendárnych rokoch zvyšovaná za jednotlivé obdobia dôchodkového poistenia, ktoré získal počas poberania tohto dôchodku. Pokiaľ bol sťažovateľovi právoplatným rozhodnutím správneho orgánu priznaný predčasný starobný dôchodok, nárok na starobný dôchodok mu v zmysle platných právnych predpisov Slovenskej republiky upravujúcich nároky na starobný dôchodok vzniknúť nemohol, a to ani napriek tomu, že do roku 2017 získal ďalšie obdobia dôchodkového poistenia. Z uvedeného dôvodu nárok na prepočítanie starobného dôchodku, vypočítaného v roku 2007 podľa § 66 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je nedôvodný. Kasačný súd poznamenáva, že nárok na predčasný starobný dôchodok sťažovateľovi v roku 2007 vznikol len s prihliadnutím na doby poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky v rozsahu 10 817 dní. Ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok, k 3. decembru 2007 spolu s dobou poistenia získanou podľa právnych predpisov Českej republiky žalobca získal 15 781 dní obdobia dôchodkového poistenia.

40. V správnom konaní o prepočítanie a určenie novej výšky riadneho starobného dôchodku a vyplatenie rozdielu z pôvodnej a novej dôchodkovej dávky z 23. mája 2018 sa správny orgán konajúci o žiadosti zaoberal aj námietkou týkajúcou sa zvýhodnenej pracovnej kategórie v období od 18. septembra 1967 do 31. decembra 1992, kedy bol sťažovateľ v pracovnom pomere u zamestnávateľa E. a.s. Liberec v Českej republike. Z vykonaného šetrenia vyplynulo, že dokumenty z archívu E. a.s. Liberec neuvádzajú zaradenie do pracovnej kategórie. Údaj o mzdových listoch nie je vyplnený. Napriek tomuto zisteniu kasačný súd považuje za potrebné poukázať na Osobný list dôchodkového poistenia - Prílohu k rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX z 2. mája 2008. V uvedenej prílohe je obdobie 18. septembra 1967 do 31. decembra 1992 vyznačené ako doba zamestnania v cudzine a v súčte dní obdobia dôchodkového poistenia je započítaný každý deň. Túto skutočnosť sťažovateľ ani nenamieta. Dôvody kasačnej sťažnosti v tejto časti smerujú k započítaniu zvýhodnenej pracovnej kategórie v uvedenom období. Dokazovanie vykonané správnym orgánom, k preukázaniu zvýhodnenej pracovnej kategórie v uvedenom období nie je dôvodné spochybníť z dôvodu, že pre rozhodnutie správneho orgánu o výške predčasného starobného dôchodku bolo síce rozhodujúcim obdobie rokov 1984 - 2006, avšak podstatné boli len vymeriavacie základy rozhodujúceho obdobia získané sťažovateľom po rozdelení ČSFR, t.j. po 1.1.1992. Česká republika a Slovenská republika vznikli dňom 1. januára 1993 ako nástupnícke štáty zaniknutého spoločného štátu - Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (zákon č. 541/1992 Zb.), ktorý až do 31. decembra 1992 charakterizoval jednotný systém úpravy nárokov z titulu starobného dôchodku. Z hľadiska vtedajšieho práva bolo právne irelevantné, v ktorej časti československého štátu bol občan dôchodkovo zabezpečený, resp., kde mal sídlo jeho zamestnávateľ v čase vzniku nároku na starobný dôchodok. Poistenie získané do 31. decembra 1992 (resp. v danom prípade do 31. apríla 1994) za existencie spoločného štátu na území Českej republiky, konkrétne obdobia: od 1. septembra 1964 do 24. apríla 1967, od 25. apríla 1967 do 31. augusta 1967 a od 18. septembra 1967 do 30. apríla 1994 boli v konaní Českej správy sociálneho zabezpečenia v Prahe predmetom posudzovania pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o starobný dôchodok. Námietky týkajúce sa zvýhodnenej pracovnej kategórie ku dňu uplatneného nároku na predčasný starobný dôchodok sú z vyššie uvedených dôvodov bezpredmetné.

41. Podľa názoru kasačného súdu námietka týkajúca sa otázky dôchodkového poistenia z titulu samostatne zárobkovo činnnej osoby v období od 1. mája 1994 do 31. decembra 1995 nie je dostatočne konkrétna. Sťažovateľ vo svojich podaniach len tvrdil, že nebol samostatne zárobkovo činnnou osobou

napriek tomu, že v žiadosti o predčasný starobný dôchodok a zhodne aj v žiadosti o starobný dôchodok svojím podpisom potvrdil, že bol samostatne zárobkovo činnou osobou. Medzi dokladmi - evidenčnými listami dôchodkového zabezpečenia/poistenia sa nenachádza jeho pracovná zmluva, túto sťažovateľ ani nepredložil. V správnom súdnictve nie je úlohou správneho súdu za sťažovateľa nezákonnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy vyhľadávať, rovnako ako nie je povinnosťou správneho súdu nekonkrétne uplatnené dôvody nezákonnosti dopĺňať, resp. špecifikovať.

42. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že právny názor vyslovený v preskúvanom rozhodnutí žalovaného je správny, a preto kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP považoval za nedôvodnú.

43. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich zhodne nepriznal, lebo to nemožno od neho spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

44. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.